

PINCZEHELYI SÁNDOR (1946) Majdnem kilenc coca ; Almost nine Coca, 2003

PINCZEHELYI SÁNDOR (1946)

Majdnem kilenc coca (Kilenc és fél Coca) ; Almost nine Coca (Nine and a half Coca), 2003

Akril, vászon | Acrylic on canvas, 100 x 140 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Pinczehelyi 2003

Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse: Pinczehelyi Sándor Majdnem kilenc coca 2003

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Pinczehelyi Sándor - Spájz, Pécsi Galéria, Pécs, 2006. július 1-30.

| Pinczehelyi Sándor: Látogatás. Művészeti Galéria, Érsekújvár, 2006. szeptember 7. - október 14.

| Reprintek és tárgyak. Centrális Galéria, Budapest, 2007. szeptember 18. - október 11.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| A vizuális Jó pásztor a vállára vett világgal. Pinczehelyi Sándor pécsi, „évfordulós” kiállításáról.

In: *Pannon Tükör* 2006/4., 46. oldal

| Kovalovszky Márta: Pinczehelyi Sándor.

Pécsi Galéria és Vizuális Művészeti Műhely, Pécs, 2010. 279. o. (*Kilenc és fél Coca* címen)

Kezdő ár | Starting price: 2 800 000 Ft / 7 089 EUR

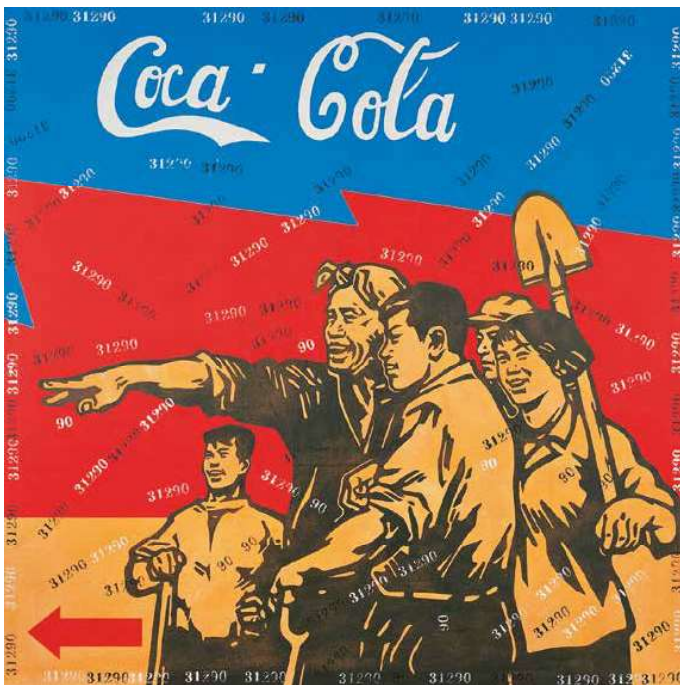
Becsérték: 4 000 000 - 7 000 000 Ft

Estimate: 10 127 - 17 722 EUR

1. Andy Warhol:
‘Large Coca-Cola’, 1962 körül
magántulajdon

2. Wang Guangyi: Coca-Cola, 2005
magántulajdon

4. Alexander Kosolapov: Lenin-Coca-Cola, 1980
magántulajdon

3. Ai Weiwei: Coca-Cola váza, 2015
magántulajdon © Ai Weiwei Studio

Pinczehelyi Sándor művészetéről elmondható, hogy rendkívül sokrétű (mind a médiumok és műfajok, mind az anyagi és technikai repertoár tekintetében), folyamatosan változik, továbbá jól elkülöníthető korszakokra osztható. Mégis már a kezdetek kezdetén kiviláglanak benne azok a jellegzetességek (pl. motívumkereső/szimbólumteremtő attitűd, önreflexivitás, sűrítés, ismétlés, sokszorosítás, sorozatjelleg), amik az életművet egységes és egységessé teszik. Ebben feltétlen jelentékeny szerepet játszik Pécs – illetve a város művészetének és művészetire termékenyítő halású múllja és jelene. Emellett a Budapesttől (vagyis a központtól) való távolság alaphelyzete és

a kívülállóság alapélménye fannak minden pozitívumával és negatívumával együtt.¹ Pinczehelyi „Lantos-gyerekek” volt,² majd a Pécsi Műhely (1969–1979) tagjaként és fotóalapú konceptuális alkotásaival vált ismertté. E korszakának két kulcsműve, a *Csillag, utca* (1972), illetve a *Sarló és kalapács* (1973), egyben egész munkásságának legtöbbször hivatkozott képei. Az általános olvasattal szemben, ami szerint a címekben jelzett motívumok politikai jelképek ironikus kifordításaként funkcionálnak, maga a művész azt állítja, hogy az utólagos értelmezés, és akkoriban azok „mindennapi dologként éltek”, csupán hétköznapi tárgyak, elemek, ábrák voltak.³ Pinczehelyi alkotásainak alanya és tárgya lehet maga

az ember (mint Egyén és/vagy mint alkotó); lehetnek a magyar falusi életet tipikusan meghatározó: háztáji állatok (disznó, hal, liba, birka), takarmányok és hulladékanyagok (széna, szalma, rózsel), valamint mindennapi eledelvek (paprika, hagyma, tojás, szalonna, szalámi, kenyér, bejgli). Ezeket szembesíti a politikai, kereskedelmi vagy kulturális szimbólumokkal (pl. vörös csillag, utca, sarló, kalapács, Coca-Cola), így az összevont jelentésük a kontextusuktól függően változnak. Pinczehelyi ütközteti a trivialisat az azt fedő gondolati háttérrel, és ezáltal a fennkölt ide póri valóság, a teljesen átlagos pedig magaslatos színben lünnék fel. A környezet mindvégig „magyaros”, anélkül, hogy az bármennyire és akármikor is túlzóan nemzeti

vagy blaszfémikus) lenne. Pinczehelyi a színeket is szimbolikus tartalmakhoz köti, és fordítva. Képes még a nemzeti zászlónk trikolorjából is PFZ-t (piros-fehér-zöld), vagyis egyszerű három színt csinálni. Az életmű szimbólum-tartománya ugyanakkor nemcsak többértelmű, hanem egyaránt rélegzett, és elsősorban ez, ami megkülönbözteti a nyugati pop-art jelképhasználatától. A Coca-Cola mint a kapitalizmus emblemmája a nyolcvanas évek elején került Pinczehelyi látóterébe, hogy azután – a többi motívumához hasonlóan – a legkülönfélébb anyagban és formában ismétlődjön a műveken. A *Majdnem kilenc coca* (2003) című képen a többértelmű, és az életmű ugyancsak visszatérő szimbólumával, a disznóval párosítva, az

ólban rőfögő, és végzetét alkalmasint a kamrában bevégző koca a világhírű üdítőital-márka reklámhordozójává válik egy nyelvi leleménynek köszönhetően. A felismerhető logók kék-fehér-sárgában látszólag random módon (a címetet nem találó, telepecséttel képeslapokon látottakhoz hasonlóan) vannak a rózsaszínes háttérre (a koca bőre?) festve. A kép az ambivalens kulturális szimbólumok felmutatásán és ütköztetésén túl, vizuális-esztétikai értelmekek hordozója is. A vibráló színek és a fekete-fehér roklómgrafika eljárással kommercializált (fél)Cocák egyértelműen utalnak Andy Warhol hasonló témájú munkáira.

FÖLDES LÉNA

1. Erről ld. Pinczehelyi Sándor: Ismétlés és megújulás. Várkonyi György és Ágoston Zoltán beszélgetése. In: *Jelenkor* 2021/7-8., 824-83.

2. Lantos Ferenc festő, grafikus, művészetpedagógus, aki 1969-ben létrehozta a Pécsi Művészeti Szakközépiskola képzőművészeti tagozatát, majd egészen haláláig, az általa vezetett szakkörök, alkotótáborok, műhelyek révén számosan mondhatják magukat a tanítványának.

3. Uo. 824.